

Planklagenævnet

Årsberetning 2023

Indholdsfortegnelse

FORORD	3
1. PLANKLAGENÆVNET	4
1.1 Lovgrundlag og etablering.....	4
1.2 Planklagenævnets sammensætning	4
1.3 Planklagenævnets sekretariat	5
1.4 Planklagenævnets opgaver	6
1.5 Nævns- og formandsafgørelser	7
1.6 Betingelserne for at klage.....	7
2. SAGSBEHOLDNING	8
2.1 Indkomne sager	8
2.2 Afgjorte sager samt udfaldet heraf.....	8
2.3 Sagsbeholdningen og beholdningens alder.....	9
2.4 Sager behandlet af det samlede nævn	10
2.5. Særligt om VE-sager.....	11
3. SAGSBEHANDLINGSTID	12
3.1 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid	12
4. PRØVELSE AF NÆVNETS AFGØRELSE	13
4.1 Retssager	13
4.2 Ombudsmandssager	13
5. ANDRE AKTIVITETER.....	14
5.1 Planklagenævnet Orienterer (PKNO'er)	14
5.2 Dialogmøder mv.	15
5.3 Oplæg mv.....	15
5.4 Andet	15

FORORD

Denne årsberetning for 2023 indeholder en oversigt over bl.a. sagsbeholdning og sagsbehandlingstider for de forskellige sagsområder, der hører under Planklagenævnet. De væsentligste sagsområder er sager efter planloven, herunder planvedtagelser, dispensationer fra lokalplaner og landzonetilladelser, samt sager om miljøvurdering af kommune- og lokalplaner efter miljøvurderingsloven. Nævnet har i 2023 modtaget ca. 1.000 klager, hvoraf alene større eller principielle sager er afgjort af det samlede nævn.

I 2023 har ressourcemæssige udfordringer i sekretariatet ført til en mindre forøgelse af den samlede sagsbeholdning og lidt længere sagsbehandlingstid end i 2022. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid på ca. 4,9 måneder er dog fortsat under de 6 måneder, der er fastsat som et generelt mål, selvom der er variationer for de forskellige sagsområder.

Særligt for anlæg til vedvarende energi (VE-anlæg) kan det konstateres, at det politisk aftalte loft på 6 måneder for sagsbehandlingstid hos Planklagenævnet er overholdt i alle sager.

Sekretariatet yder således, trods udfordringer, en dedikeret og målrettet indsats for at levere afgørelser af høj kvalitet inden for en rimelig tidsramme.

Helle Tegner Anker

Viborg, marts 2024

1. PLANKLAGENÆVNET

1.1 Lovgrundlag og etablering

I en retsstat som den danske er det naturligt, at der indimellem opstår uenigheder om jura eller faktiske forhold mellem to parter. Det er et sundhedstegn for samfundet, at der er rum for tvister af denne karakter mellem myndigheder og private eller mellem to private parter.

Planklagenævnet er et uafhængigt domstolslignende klagenevnet, som bidrager til efter lovgivningen at løse tvister inden for planområdet. Nævnet er placeret uden for det almindelige ministerielle hierarki og er omfattet af den forvaltningsretlige undersøgelsespligt. Formålet med nævnsbehandlingen er principielt at sikre, at der i den enkelte sag bliver truffet den materielt rigtige afgørelse uafhængigt af parternes påstande og anbringender. Nævnet giver borgere og virksomheder en lettilgængelig, hurtig og billig adgang til at få prøvet deres retsstilling og afklaret uenighed.

Reglerne om Planklagenævnet findes i lov om Planklagenævnet.¹ Hertil knytter sig gebyrbekendtgørelsen,² der indeholder regler om gebyr for indbringelse af klager for nævnet.

1.2 Planklagenævnets sammensætning

Planklagenævnets organisation er fastlagt i § 2 i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnet nedsættes af erhvervsministeren og består af 11 medlemmer:

- En formand og en eller flere stedfortrædere, der udpeges af ministeren
- En landsdommer, der udpeges af landsretternes præsidenter blandt retternes medlemmer
- Fem medlemmer med viden om specifikke emner, der udpeges af ministeren
- Fire læge medlemmer, der udpeges af Folketinget

Nævnet er sammensat af følgende medlemmer:

Formandsskabet udpeget af erhvervsministeren:

- Formand Helle Tegner Anker
- Stedfortrædende formænd:
 - Anne Fyhn
 - Elsebeth Braüner
 - Inge Rønberg
 - Steffie Vilsgaard Mortensen
 - Claire Sabine Safieh
 - Kirsten Marie Frydendal
 - Jørgen Bybjerg Nielsen (udpeget januar 2024)
 - Line Kromand Danielsen (udpeget januar 2024)
 - Malene Bruun Kristensen (udpeget januar 2024)

¹ Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

² Bekendtgørelse nr. 108 af 28. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Planklagenævnet.

Juridisk medlem udpeget af Vestre Landsret:

- Thomas Klyver
 - Suppleant Peter Buhl

Planfagligt medlem udpeget af erhvervsministeren:

- Helle Sjøberg
 - Suppleant Helle Lassen

Sagkyndige medlemmer udpeget af erhvervsministeren efter indstilling fra organisationer:

- Jonas Valhøj Kleffel Nielsen
 - Suppleant Stefanie Sommer Abild
- Ulf Kjellerup Hansen
 - Suppleant Holger Bisgaard
- Henrik Stjernholm
 - Suppleant Ole Gregor
- Susanne Ogstrup
 - Suppleant Keld Koustrup Sørensen

Læge medlemmer udpeget af Folketinget:

- Jan Woollhead (Radikale Venstre)
 - Suppleant Karsten Lauritsen
- Flemming Thornæs (Socialistisk Folkeparti)
 - Suppleant Rasmus Steenberger
- Henrik Høgh (Venstre)
 - Suppleant Flemming Damgaard Larsen
- Heidi Bank (Venstre)
 - Suppleant Lise Buchreitz

Oversigten over Planklagenævnets medlemmer kan også findes [her](#).³

1.3 Planklagenævnets sekretariat

Planklagenævnet sekretariatsbetjenes af Nævnenes Hus, som er en styrelse under Erhvervsministeriet, jf. § 10, stk. 2, i lov om Planklagenævnet.

Sekretariatet består af en række juridiske sagsbehandlere, som organisatorisk er placeret i Nævnenes Hus i to teams med hver sin teamchef. Derudover er der tilknyttet administrative medarbejdere, som betjener flere klagenævne, herunder Planklagenævnet.

Sekretariatets opgave er at modtage, forberede og behandle sager til afgørelse, skrive udkast til afgørelser samt forberede nævnsmøder og skriftlige voteringer på nævnets vegne efter anvisning fra formanden eller dennes stedfortrædere. Sekretariatet refererer i alle faglige spørgsmål til nævnet eller formanden.

³ Oversigten over nævnets medlemmer findes på Nævnenes Hus hjemmeside: [Om Planklagenævnet \(naevneneshus.dk\)](http://naevneneshus.dk).

1.4 Planklagenævnets opgaver

Planklagenævnet er klageinstans for afgørelser efter planloven,⁴ visse afgørelser efter miljøvurderingsloven,⁵ sommerhusloven,⁶ masteloven,⁷ kolonihaveloven⁸ og lov om forbud mod at bruge bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe.⁹ Nævnet er desuden klageinstans for andre myndigheders afgørelser om aktindsigt i sager, der vedrører de ovenfor nævnte love, jf. § 37 i offentlighedsloven.¹⁰

Hovedparten af de sager, der behandles af nævnet, angår planloven og miljøvurderingsloven.

Nævnets opgave er at træffe afgørelser i konkrete klagesager. Planklagenævnet er den øverste administrative klageinstans, og nævnets afgørelser kan derfor ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Opsættende virkning

Hvis en klage har opsættende virkning, betyder det, at planen, tilladelsen eller dispensationen ikke kan udnyttes, før nævnet har truffet afgørelse i klagesagen.

Bestemmelserne om en klages opsættende virkning er fastsat i planlovens § 60 a. Det fremgår bl.a. heraf, at klager over landzonetilladelser efter planlovens § 35, stk. 1, og afgørelser om ekspropriation efter planlovens § 47, stk. 1, er tillagt opsættende virkning.

Kommunens afgørelser om andre forhold, der er omfattet af planloven og regler udstedt i medfør af loven, er således ikke tillagt opsættende virkning. Planen, tilladelsen eller dispensationen kan derfor udnyttes, mens klagesagen verserer. Det gælder f.eks. vedtagelse af lokal- og kommuneplaner og dispensationer fra lokalplaner og lovliggørelsespåbud.

Planklagenævnet kan dog træffe afgørelse om, at en klage skal tillægges opsættende virkning, hvor særlige grunde taler derfor, jf. planlovens § 60 a, stk. 3, og § 7, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Nævnet kan desuden træffe afgørelse om at ophæve den opsættende virkning af en klage, jf. planlovens § 60 a, stk. 2.

⁴ Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2023.

⁵ Oprindeligt lov nr. 425 af 18. maj 2016 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), afløst af lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017, som var gældende ved planlovens ikrafttræden. Lovbekendtgørelse nr. 448 er efterfølgende afløst af andre lovbekendtgørelser, senest lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021. Klagereglerne er uændrede.

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 949 af 3. juli 2013 om udlejning af fast ejendom til ferie- og fritidsformål m.v. og camping m.v.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 420 af 10. marts 2021 om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål og udnyttelse af infrastruktur til opsætning af trådløse adgangspunkter med lille rækkevidde m.v.

⁸ Lovbekendtgørelse nr. 790 af 21. juli 2007 om kolonihaver.

⁹ Lov nr. 653 af 8. juni 2017 om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe.

¹⁰ Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen.

1.5 Nævns- og formandsafgørelser

Fordelingen af sager mellem nævn og formand

Kriterierne for, om en sag er en nævnssag eller en formandsag, er fastlagt i § 3 i nævnets forretningsorden.¹¹

Der fremgår heraf, at nævnet træffer afgørelse i alle sager af større eller principiel karakter. Det er f.eks. sager om ekspropriation, sager af væsentlig samfundsmæssig betydning samt sager, der indeholder principielle retlige spørgsmål, herunder om praksisændringer eller ny lovgivning.

Formanden eller dennes stedfortrædere træffer afgørelse i sager, som ikke har større eller principiel karakter, hvilket udgør langt størsteparten af de sager, der behandles.

Nævnsmøder

Nævnet fastlægger en årlig mødeplan. I 2023 blev der gennemført 3 fysiske møder, som blev afholdt i Nævnenes Hus i Viborg. Derudover blev der afholdt 2 virtuelle nævnsmøder. På møderne i 2023 afgjorde nævnet i alt 22 sager.¹²

Nævnet behandler sagerne på et skriftligt grundlag. Det betyder, at en klager eller andre ikke kan kræve foretræde for nævnet, vidneførsel eller mundtlig procedure.

Formandsafgørelser

Formandsskabet består af formand Helle Tegner Anker og stedfortrædere, som er udpeget af erhvervsministeren, se afsnit 1.2. En oversigt over de udpegede stedfortrædere fremgår [her](#).¹³

Stedfortræderne er ansat i Nævnenes Hus, men træffer afgørelser på nævnets vegne i sager, der ikke indeholder spørgsmål af større eller principiel betydning, og i sager, hvis afgørelse alene beror på en retlig vurdering.

1.6 Betingelserne for at klage

Digital selvbetjening

En klage til Planklagenævnet skal indgives ved brug af digital selvbetjening, og den efterfølgende kommunikation om klagesagen sker også ved digital selvbetjening, jf. § 11 a, stk. 1, i lov om Planklagenævnet. Nævnet kan dog træffe afgørelse om, at en bruger kan undtages fra kravet om digital selvbetjening, hvis der foreligger særlige forhold, jf. § 11 a, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Den digitale selvbetjeningsløsning – klageportalen - anvendes via hjemmesiden naevneneshus.dk.

Gebyr

En klage udløser et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer, jf. § 8, stk. 1, i lov om Planklagenævnet. Dog er klager over afgørelser om ekspropriation efter planlovens § 47 og klager over afgørelser om afslag på aktindsigt undtaget fra gebyr. Et indbetalt gebyr tilbagebetales, hvis klagen afvises fra realitetsbehandling, eller klageren får helt eller delvist medhold i klagen.

¹¹ Bekendtgørelsen om forretningsorden for Planklagenævnet, jf. Bekendtgørelse nr. 20 af 11. januar 2024.

¹² Den nærmere fordeling fremgår af afsnit 2.4.

¹³ Oversigten over Planklagenævnets medlemmer findes på Planklagenævnets hjemmeside: [Om Planklagenævnet \(naevneneshus.dk\)](https://naevneneshus.dk).

2. SAGSBEHOLDNING

2.1 Indkomne sager

Planklagenævnet modtog i 2023 1.056 sager.

Nedenfor ses en tabel, hvoraf de indkomne sager over de seneste 4 år fremgår og er fordelt på sagstyper:

Sagstype	2020	2021	2022	2023
Retlige sager inkl. planvedtagelser	579	650	659	641
Landzone	254	303	352	285
Miljøvurdering	59	88	86	59
Ekspropriation	8	5	4	2
Helårsbeboelse i sommerhuse	14	10	33	15
Sommerhusloven	24	1	36	3
Kolonihaveloven			1	0
Klager over aktindsigt	26	27	31	51
I ALT	964	1.084	1.202	1.056

Langt størstedelen af sagerne vedrører klager over kommunernes dispensationer fra lokalplaner og afslag herpå, samt tilladelser og afslag på sådanne til byggeri mv. i landzone. Derudover er der en række klager over vedtagelse af lokalplaner og kommuneplantillæg samt klager over miljøscreening og -vurdering af planer.

2.2 Afgjorte sager samt udfaldet heraf

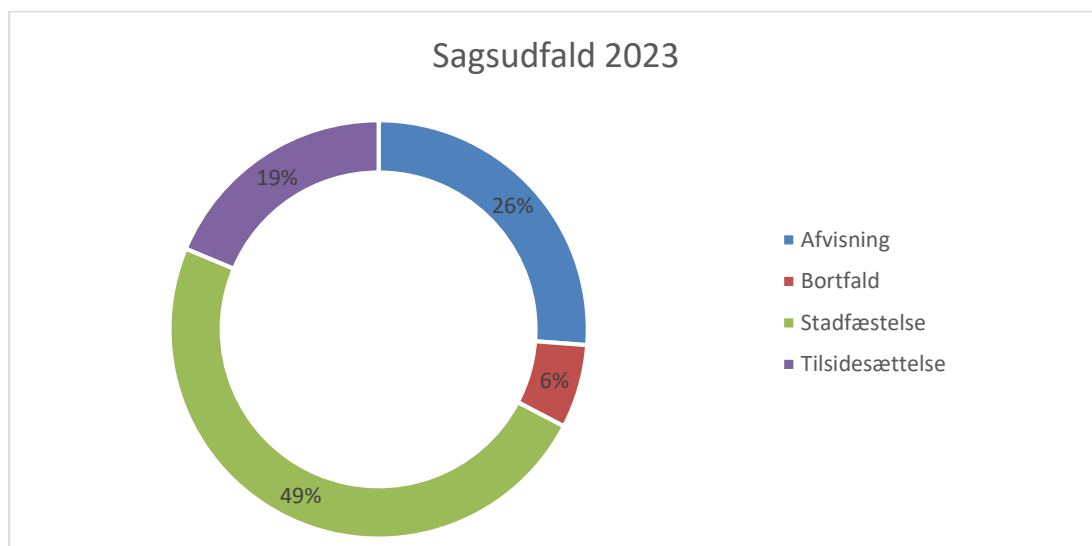
Det fremgår af tabellen nedenfor, hvor mange sager, der er afgjort i de seneste 4 år fordelt på sagstyper.

Sagstype	2020	2021	2022	2023
Retlige sager inkl. planvedtagelser	694	806	744	544
Landzone	255	390	391	254
Miljøvurdering	84	129	102	87
Ekspropriation	4	7	7	2
Helårsbeboelse i sommerhuse	13	18	17	26
Sommerhusloven	2	23	36	2
Kolonihaveloven	0	0	1	0
Klager over aktindsigt	19	28	14	43
I ALT	1.071	1.401	1.312	958

Tallene viser, at det samlede antal afgjorte sager er faldet i 2023 til knap 1.000 afgjorte sager, hvilket særligt skyldes, at der i starten af 2023 ikke kunne allokeres samme ressourcer til planområdet som i de foregående år. Med vedtagelse af finansloven i maj 2023 stod det klart, at området kunne tilføres ekstra ressourcer, og en række nye medarbejdere blev ansat med tiltrædelse i 3. kvartal, hvorefter der blev brugt en del ressourcer til oplæring resten af året.

Planklagenævnet behandler som udgangspunkt sagerne i den rækkefølge, de modtages af nævnet ved oversendelse fra førsteinstansen. Henset til, at der er forskel på, hvor lang tid det tager at behandle de enkelte sager, vil sagerne ikke nødvendigvis blive afgjort i samme rækkefølge. Når klagerne modtages, foretages en screening af sagen, hvor bl.a. de formelle betingelser for nævnets prøvelse påses.

Det fremgår af figuren nedenfor, hvilket udfald de afgjorte sager har haft i 2023:

2.3 Sagsbeholdningen og beholdningens alder

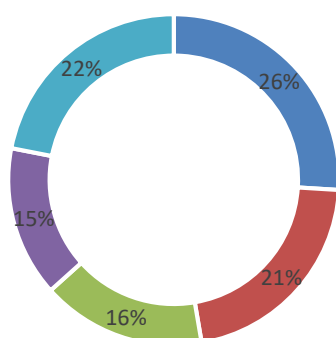
Planklagenævnet har nedbragt beholdningen og sagsbeholdningens alder frem til 2022, men har i 2023 oplevet en stigning i beholdningen på flere sagstyper, idet der er truffet færre afgørelser, end der er indkommet klager. Sagsbeholdningen er i 2023 steget med ca. 100 sager som vist i tabellen nedenfor.

Sagstype	Beholdning 31.12.2020	Beholdning 31.12.2021	Beholdning 31.12.2022	Beholdning 31.12.2023
Retlige sager inkl. planvedtagelser	443	283	199	298
Landzone	225	138	99	131
Miljøvurdering	103	62	45	16
Ekspropriation	6	4	1	1
Helårsbeboelse i sommerhuse	8	0	16	5
Sommerhusloven	23	1	1	1
Kolonihaveloven	0	0	0	0
Klager over aktindsigt	7	7	24	34
I ALT	815	495	385	486

I tabellen og figurerne nedenfor er vist beholdningens faktiske alder ved udgangen af de seneste 4 år dels i antal dage dels fordelt på forskellige intervaller. Alderen svarer til den foreløbige sagsbehandlingstid på verserende sager.

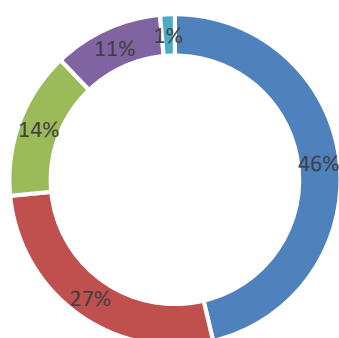
	2020	2021	2022	2023
Alder på den samlede sagsbeholdning i PKN	243	127	93	128

Beholdning 2020

■ 0-3 mdr. ■ 3-6 mdr. ■ 6-9 mdr. ■ 9-12 mdr. ■ > 12 mdr.

Beholdning 2023

■ 0-3 mdr. ■ 3-6 mdr. ■ 6-9 mdr. ■ 9-12 mdr. ■ > 12 mdr.

Sagsbeholdningens alder er faldet betragtelig over perioden, men steget igen i 2023, hvilket skyldes, at der ikke er afviklet sager i samme takt, som de er kommet ind, hvorfor sagerne venter længere tid på at blive afgjort.

2.4 Sager behandlet af det samlede nævn

Størsteparten af de afgjorte sager er afgjort på formandens kompetence, dvs. at sagerne er skrevet under af formanden eller en stedfortrædende formand, uden at sagerne har været forelagt det samlede nævn.

Nedenstående tabel illustrerer fordelingen af de 22 nævnssager på sagområder:

Sagstype	Antal
Retlige sager	3
Landzone	10
Ekspropriation	2
Planvedtagelser og miljøvurdering	7

2.5. Særligt om VE-sager

Med 'Klimaaf tale for energi og industri mv.' fra juni 2020 besluttede den daværende regering og en bred kreds af Folketingets partier at etablere et loft på 6 måneder for sagsbehandlingstiden i forhold til klager over sol- og vindmølleprojekter i Nævnenes Hus i perioden fra juli 2021 frem til 2024. De 6 måneder beregnes fra Planklagenævnet modtager klagen fra kommunen.

I den seneste politiske aftale 'Klimaaf tale om grøn strøm og varme' af 25. juni 2022 blev det eksisterende beredskab for 6 måneders loftet forlænget til og med 2026, således at klagesager i Nævnenes Hus vedrørende sol- og vindmølleprojekter fortsat kan afgøres inden for et loft på 6 måneder.

Planklagenævnets afgørelser i klagesager efter bl.a. planloven og miljøvurderingsloven er omfattet af sagsbehandlingsloftet for så vidt angår planlægning for sol- og vindmølleprojekter.

Nævnenes Hus har i arbejdet med det fastsatte mål allerede fra januar 2021 prioriteret, at Planklagenævnet ville opfylde målet på 6 måneders sagsbehandlingstid. Planklagenævnet har i perioden fra januar 2021 til og med december 2023 modtaget i alt 76 klager vedrørende planlægning for sol- og vindmølleprojekter, hvoraf 74 sager er afsluttet inden for loftet. De resterende sager forventes også at blive afsluttet inden for sagsbehandlingsloftet.

3. SAGSBEHANDLINGSTID

3.1 Gennemsnitlig sagsbehandlingstid

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid er et udtryk for, hvor lang tid det i gennemsnit tager, fra Planklagenævnet modtager klagen, til nævnet træffer afgørelse.

Sagsbehandlingstiden beregnes fra det tidspunkt, hvor sagen oversendes fra førsteinstansen til Planklagenævnet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Planklagenævnet arbejder efter det såkaldte 'undersøgelsesprincip', hvilket betyder, at nævnet har pligt til at sikre, at de nødvendige oplysninger foreligger og at sagen er undersøgt tilstrækkeligt, inden der træffes afgørelse. Sagsbehandlingstiden omfatter derfor også den tid, hvor sagen afventer yderligere sagsoplysning, høringer mv. Beregningen af sagsbehandlingstiden slutter på det tidspunkt, hvor Planklagenævnets afgørelse sendes til sagens parter.

Sagsbehandlingstiden beregnes som et gennemsnit på de enkelte sagstyper. Hvor lang tid det tager at behandle en sag, afhænger blandt andet af sagens karakter, omfanget af de undersøgelser, som skal foretages, de løbende ekspeditioner i sagen og sagens faktiske og retlige kompleksitet. Nogle sager afgøres hurtigere, for eksempel sager som afvises fra realitetsbehandling pga. manglende klageberettigelse, overskridelse af klagefrist eller manglende kompetence til at behandle sagen.

Den samlede gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Planklagenævnet i 2023 var 4,9 måneder. I 2020 var den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 15,5 mdr., i 2021 10,0 mdr., og i 2022 4,5 mdr.

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i årene 2020 til 2023 for de forskellige sagstyper fremgår af tabellen nedenfor.

Sagstype	Sagsbehandlings- tid i dage (2020)	Sagsbehandlings- tid i dage (2021)	Sagsbehandlings- tid i dage (2022)	Sagsbehandlings- tid i dage (2023)
Retlige sager inkl. planvedtagelser	472	282	139	140
Landzone	448	299	114	151
Miljøvurdering	695	536	250	210
Ekspropriation	229	146	117	128
Helårsbeboelse i sommerhuse	105	87	59	60
Sommerhusloven	484	435	53	160
Kolonihaveloven	0	0	34	
Klager over aktindsigt	94	103	184	201
Gennemsnitlig sbh. tid	472	300	137	150

Opgørelsen af sagsbehandlingstiden viser, at den generelt er reduceret på stort set alle sagsområder over de senere år, men dog med en stigning fra 2022 til 2023.

I Nævnenes Hus mål og resultatplan er der fastsat en målsætning om, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Planklagenævnet ligger på højst 6 måneder.

4. PRØVELSE AF NÆVNETS AFGØRELSER

4.1 Retssager

Planklagenævnets afgørelser er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

De seneste år har Planklagenævnet oplevet en stigning i antallet af retssager, hvilket bl.a. kan skyldes det store antal sager, herunder lovliggørelsessager, som blev afgjort i sidste halvdel af 2021 samt i 2022.

Planklagenævnet har ved udgangen af 2023 51 verserende retssager. I 2023 er nævnet blevet stævnet i 26 sager, herunder i 4 ankesager.

Der er i 2023 afsagt dom i 12 sager ved byretten, 5 sager ved landsretten og 1 sag ved Højesteret. I 18 sager har retten frifundet Planklagenævnet. Derudover har sagsøgere i 2023 hævet 6 retssager mod nævnet, og 1 er afvist af retten med henvisning til, at søgsmålsfristen var overskredet.

Retssagerne er hidtil blevet ført for nævnet af Kammeradvokaten. Ved politisk aftale om opfølgning på evaluering af planloven af 15. juni 2022 blev det aftalt, at det lovgivningsmæssigt udtrykkeligt skulle fremgå, at fuldtidsansatte medarbejdere i Nævnenes Hus får mulighed for at repræsentere bl.a. Planklagenævnet i retssager, hvilket nu fremgår af 10, stk. 3 i lov om Planklagenævnet.¹⁴ I 2023 hjemtog Nævnenes Hus 2 retssager mod Planklagenævnet.

4.2 Ombudsmandssager

Planklagenævnets afgørelser kan påklages til Folketingets Ombudsmand, som kan behandle klager over offentlige myndigheder.

Ombudsmanden har henvendt sig til Planklagenævnet i 18 nye sager i 2023 og har afsluttet alle 18 sager uden at gå yderligere ind i dem.

¹⁴ Lov nr. 417 af 25/04/2023 om ændring af lov om planlægning, lov om Planklagenævnet og lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

5. ANDRE AKTIVITETER

Nævnenes Hus arbejder - med respekt for nævnets uafhængighed i forhold til afgørelsen af de konkrete klagesager – på at styrke myndighedskæden med henblik på, at der træffes korrekte afgørelser i første instans, og at processen mellem første instans og Nævnenes Hus er så effektiv som muligt, når afgørelserne påklages.

5.1 Planklagenævnet Orienterer (PKNO'er)

Planklagenævnet kan ikke vejlede i sager eller i forhold til fortolkning af konkrete lovbestemmelser, da nævnet alene har kompetence til at tage stilling til konkrete klagesager indbragt retmæssigt for nævnet.

Med henblik på at sikre information om, hvad der træffes afgørelse om i nævnet, offentliggør Planklagenævnet alle¹⁵ sine endelige afgørelser på afgørelsesportalen.¹⁶

Planklagenævnet udarbejder desuden løbende orienteringer, der offentliggøres som nyheder på afgørelsesportalen.

PKNO'erne anvendes til at orientere navnlig de relevante myndigheder, rådgivere og klagere mere generelt om principielle afgørelser truffet i nævnet, herunder om evt. praksisændringer eller præciseringer, og hvis der træffes afgørelse om bestemmelser/problemstillinger, der ikke tidligere har været taget stilling til i nævnet (ny praksis).

I 2023 er der udarbejdet 11 PKNO'er:

PKNO nr. 29 af 11. april 2023 om udnyttelsesfrister, jf. planlovens § 56, stk. 1

PKNO nr. 30 af 11. april 2023 om boligbegrebet

PKNO nr. 31 af 11. april 2023 om definition af skel

PKNO nr. 32 af 26. april 2023 om ekspropriation

PKNO nr. 33 af 23. maj 2023 om helårsbeboelse i sommerhusområder

PKNO nr. 34 af 30. juni 2023 om lokalplanpligt

PKNO nr. 35 af 30. juni 2023 om medhjælperboliger i landzone

PKNO nr. 36 af 5. juli 2023 om arealoverførsel til haveformål

PKNO nr. 37 af 5. juli 2023 om terrænregulering i landzone

PKNO nr. 38 af 6. november 2023 om lokalplanlægning på støjbelastede arealer – eksisterende byområder og blandede byfunktioner

PKNO nr. 39 af 14. november 2023 om forbud efter planlovens § 14 – passivitet

De tidligere orienteringer fra henholdsvis Naturklagenævnet (NKO'er) og fra Natur- og Miljøklagenævnet (NoMO'er) kan ligeledes tilgås fra afgørelsesportals startside. På afgørelsesportalen findes ligeledes de afgørelser, der var offentliggjort på Planklagenævnets områder, fra de tidligere nævn.

¹⁵ Personoplysninger offentliggøres ikke. Afgørelser, der indeholder mange personoplysninger, og som det derfor ikke er muligt at anonymisere, offentliggøres dog ikke. Det gælder f. eks. visse sager om helårsbeboelse i sommerhuse.

¹⁶ <https://pkn.naevneneshus.dk/>.

5.2 Dialogmøder mv.

Sekretariatet for Planklagenævnet holder dialogmøder med relevante statslige myndigheder og brancheorganisationer. Der har i 2023 været afholdt møder med Plan- og Landdistriktsstyrelsen,

Energistyrelsen og med Teleindustrien. Dialogmøderne skal bl.a. bidrage til et endnu bedre samarbejde og sikre smidigere processer.

Sekretariatet for Planklagenævnet deltager endvidere i samarbejdet om Håndbog for Bygningsmyndigheder, hvortil der indsendes relevante afgørelser til redaktionsudvalgsmøder.

5.3 Oplæg mv.

Planklagenævnets formand Helle Tegner Anker samt medarbejdere fra sekretariatet har i årets løb deltaget som oplægsholdere på flere konferencer og hos eksterne kursusudbydere og netværk.

5.4 Andet

I 2023 pågik der en indsats med at undersøge, hvordan processen omkring en klagesag til nævnet fungerer fra et brugerperspektiv. På baggrund af data indsamlet på en intern workshop og efter besøg i fem af landets kommuner, blev der identificeret et forbedringspotentiale i forhold til særligt klageportalen og afgørelsesportalen, tiltag som er implementeret.

Herudover har Nævnenes Hus i 2023 igangsat et projekt, som skal undersøge, hvordan styrelsen kan forstærke informationen af førsteinstanser med henblik på, at reducere den forholdsvis store andel af sager, hvor førsteinstansens afgørelser bliver tilsidesat af nævnet. Der har bl.a. været gennemført besøg i tre af landets kommuner med henblik på dialog om behov og eventuelle udfordringer i forhold til at træffe afgørelser i første instans. På baggrund heraf er der igangsat et arbejde med ændringer til afgørelsesportalen, da der er et ønske om at gøre det lettere at finde og søge i Planklagenævnets afgørelser og nyheder. Yderligere indsatser med afsæt i projektet igangsættes i 2024, herunder med et fortsat fokus på at videreformidle nævnets praksis gennem PKNO'er, afvikling af webinarer for kommunale sagsbehandlere som målgruppe og deltagelse i diverse fora som oplægsholdere.